

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative data) โดยใช้แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยมีขั้นตอนวิธีวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยมีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร

ประชากร (Population) ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 4,688 คน (สำนักงานทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลร่องคำ. 2554 : 5)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 369 คน

ขั้นตอนที่ 1 ผู้ศึกษาได้ทำการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ ทาโรยามานะ (รังสรรค์ สิงหเลิศ. 2551 : 70) ได้กลุ่มตัวอย่าง 369 คน

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนประชากรทั้งหมด

e แทน ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้สำหรับการศึกษาคั้งนี้มีค่า

เท่ากับ .05

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าในสูตร } n &= \frac{4,688}{1 + 4,688(0.05)^2} \\ &= 368.55 \end{aligned}$$

ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จากการคำนวณเท่ากับ 368.55 คน เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนเต็มผู้วิจัยได้เพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็น จำนวน 369 คน

ขั้นตอนที่ 2 จัดสัดส่วนจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชุมชน โดยใช้จำนวนประชากรในแต่ละชุมชนเป็นเกณฑ์ ในการกำหนดสัดส่วนเทียบกับจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 369 คน ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามพื้นที่

ชื่อชุมชน	จำนวนประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1. ชุมชนกุคดถึง หมู่ที่ 1	462	36
2. ชุมชนท่าช้างศรีสุขพัฒนา	459	36
3. ชุมชนพัฒนาร่องคำ 3	294	23
4. ชุมชนสามัคคีพัฒนา	397	31
5. ชุมชนน้องใหม่พัฒนา	241	19
6. ชุมชนกมะค่า หมู่ที่ 6	438	35
7. ชุมชนกุคดถึง หมู่ที่ 7	310	25
8. ชุมชนกุคดถึง หมู่ที่ 8	398	31
9. ชุมชนก้ำวน้ำ	431	34
10. ชุมชนกุคดถึง หมู่ที่ 10	345	27

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ชื่อชุมชน	จำนวนประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
11. ชุมชนสองห้อง หมู่ที่ 11	236	19
12. ชุมชนกุคูลิง หมู่ที่ 12	244	19
13. ชุมชนศรีเมืองใหม่	433	34
รวม	4,688	369

ตัวอย่าง วิธีการคำนวณหาค่าร้อยละและกลุ่มตัวอย่างชุมชนกุคูลิง หมู่ที่ 1

$$\text{ค่าร้อยละ } n = \frac{N(100)}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

$$\text{กลุ่มตัวอย่าง } n = \frac{\text{จำนวนประชากร} \times \text{กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

$$\text{แทนค่า } n = = 36.36 = 36 \text{ คน} \quad \frac{462 \times 369}{6,101}$$

การสุ่มตัวอย่าง (Random Sampling) ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยให้ชุมชนเป็นหน่วยของการวิจัยทั้ง 13 ชุมชน จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ให้ได้ตัวอย่างตามจำนวนในตารางที่ 2 โดยการใช้วิธีจับสลาก ซึ่งผู้วิจัยเขียนหมายเลขของประชากร แล้วจับสลากหากได้หมายเลขใดก็ให้ประชากรตรงกับหมายเลขนั้นเป็นตัวอย่าง หลักการในการจับสลากผู้วิจัยหยิบออกมาทีละแผ่น เมื่อจับได้หมายเลขใดก็เขียนไว้แล้วนำกลับเข้าไปในกล่องอีก เพื่อให้แต่ละชื่อมีโอกาสถูกเลือกเท่าๆ กัน ถ้าจับได้หมายเลขเดิมก็จับใหม่ ดำเนินการจับสลากที่ละชุมชนจนกว่าจะครบ 13 ชุมชน ได้กลุ่มตัวอย่าง 369 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามประมาณค่า แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามหลัก
 ธรรมชาติของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์
 แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ประกอบด้วย ระดับการมี
 ส่วนร่วมเป็นประจำ บ่อยครั้ง บางครั้ง นานๆ ครั้ง และแทบจะไม่เคย (ประยุกต์จาก รังสรรค์
 สิงห์เลิศ. 2551 : 186) จำนวน 22 ข้อ ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน
 แยกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินการ ด้านการรับผลประโยชน์ และด้าน
 การประเมินผล

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตาม
 หลักธรรมชาติของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถาม (รังสรรค์ สิงห์เลิศ. 2551 : 139) กระทำโดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสร็จแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (ค่า IOC) แต่ละด้าน ถ้าดัชนีความสอดคล้องที่คำนวณได้มีค่าต่ำกว่า 0.67 ข้อคำถามนั้นจะถูกตัดออกไป แล้วนำเสนอแนะต่างๆ มาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามให้ถูกต้อง

2. นำแบบสอบถามที่ปรับแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบสำนวน
 ภาษา ความสมบูรณ์และความเที่ยงตรงของเนื้อหา พร้อมทั้งขอคำแนะนำในการปรับปรุง
 แบบสอบถามให้ถูกต้องเหมาะสม ผู้เชี่ยวชาญ คือ

2.1 นางสาวกานดา ถาบุตร วุฒิการศึกษา ศศ.ม. สาขารัฐศาสตร์ ตำแหน่ง
 ปลัดเทศบาลเทศบาลตำบลร่องคำ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

2.2 นางสาวนัยนา บุญสมร วุฒิการศึกษา กศ.ม. สาขาวิจัยการศึกษา ครู โรงเรียน
 ร่องคำ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและการประเมินผล

2.3 นางระพีพร กมลศิลป์ วุฒิศึกศึกษา กศ.ม. สาขาภาษาไทย ครู โรงเรียน
โลกศรีเมือง ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขและปรับปรุงโดยคณะกรรมการ
ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 22 ชื่อ นำไปทดลองใช้กับประชาชนในเขตเทศบาลตำบล
ร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 40 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลที่ได้
จากแบบสอบถามมาคำนวณหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของข้อคำถาม (รังสรรค์
สิงห์เลิศ. 2551 : 148) การวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อด้วยค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์
อย่างง่ายระหว่างรายข้อกับรวมทุกข้อ (Item-Total Correlation) หาค่าความเชื่อมั่นของ
แบบสอบถามด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค
(Cronbach) (รังสรรค์ สิงห์เลิศ. 2551 : 143, 157) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วนำไปพบอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้
เชี่ยวชาญชุดเดิมเพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จนได้รับความเห็นชอบจึงนำไป
จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ไปถึงนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ
จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อขอดำเนินการเก็บข้อมูลในพื้นที่และติดต่อขอความร่วมมือในการตอบ
แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างโดย

2. ผู้วิจัยได้แต่งตั้งผู้ช่วยวิจัยพร้อมทั้งให้การอบรมเรื่องแบบสอบถาม เพื่อผู้ช่วยวิจัย
จะได้มีความรู้ในการส่งแบบสอบถาม อธิบายแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมแบบสอบถามได้
อย่างสมบูรณ์และถูกต้อง โดยมีรายชื่อผู้ช่วยวิจัย ดังต่อไปนี้

2.1 นายมรรยาท พะกาทอง	ประธานกรรมการชุมชนกุศลิ่ง หมู่ที่ 1
2.2 นายสมควร โพธิกุลไสย	ประธานกรรมการชุมชนทำช่างศรีสุขพัฒนา
2.3 นายประมุต กมลสินธุ์	ประธานกรรมการชุมชนพัฒนาร่องคำ 3
2.4 นางประคองจิตร อุดมพร	ประธานกรรมการชุมชนสามัคคีพัฒนา
2.5 นายบัณฑิต กมลเขต	ประธานกรรมการชุมชนน้องใหม่พัฒนา
2.6 นายเดชอุทัย คำบุญเหลือ	ประธานกรรมการชุมชนกมะคำ หมู่ที่ 6

- 2.7 นายบุญมี ถินมานัด ประธานกรรมการชุมชนกุศलग หมู่ที่ 7
 2.8 นายไพบุลย์ คุ่มศรีไวย์ ประธานกรรมการชุมชนกุศलग หมู่ที่ 8
 2.9 นายศิริจิต โพธิ์กุดสัย ประธานกรรมการชุมชนก้าวน้ำ
 2.10 นายธงชัย พัฒนา ประธานกรรมการชุมชนกุศलग หมู่ที่ 10
 2.11 นายพงษ์สวัสดิ์ กมลช่วง ประธานกรรมการชุมชนสองห้อง หมู่ที่ 11
 2.12 นายสุุดใจ เขาวนิจ ประธานกรรมการชุมชนกุศलग หมู่ที่ 12
 2.13 นางประภา ไสยวิจัน ประธานกรรมการชุมชนศรีเมืองใหม่
3. ระยะเวลาในการดำเนินการเก็บข้อมูล 31 วัน ตั้งแต่วันที่ 1 - 31 ตุลาคม พ.ศ. 2554
4. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วนำไป

วิเคราะห์ประมวลผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืน มาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูล
2. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามส่วนที่ 1 ด้วยการหาค่าร้อยละแล้วนำเสนอ

ในรูปความเรียงประกอบตาราง

3. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามส่วนที่ 2 มาแปลงเป็นคะแนน (รังสรรค์ สิงห์เลิศ. 2551 : 186) โดยกำหนดค่าคะแนนให้กับข้อคำถามแต่ละระดับ ดังนี้

ระดับการมีส่วนร่วม	คะแนน
เป็นประจำ	5
บ่อยครั้ง	4
บางครั้ง	3
นานๆ ครั้ง	2
แทบจะไม่เคย	1

4. นำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน และแปลผลตามเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้ (รังสรรค์ สิงห์เลิศ. 2551 : 186)

ช่วงค่าเฉลี่ย	ระดับการมีส่วนร่วม
4.21 – 5.00	มากที่สุด
3.41 – 4.20	มาก
2.61 – 3.40	ปานกลาง
1.81 – 2.60	น้อย
1.00 – 1.80	น้อยที่สุด

5. เปรียบเทียบความแตกต่างลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ส่งผลต่อการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลในเขตเทศบาลตำบลร่องคำอย่างมีส่วนร่วม โดยนำข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ด้วยสถิติ (Independent Sample : t – test) สำหรับตัวแปร เพศ ความแปรปรวนทางเดียว (One- way ANOVA : F-test) สำหรับตัวแปร อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้

6. นำข้อเสนอแนะของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ จากแบบสอบถามส่วนที่ 3 นำมาจัดกลุ่ม แล้วแจกแจงความถี่และเขียนเชิงพรรณนา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติทดสอบสมมติฐานที่ใช้ในการวัดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ คือ

2.1 จำแนกตาม เพศ ใช้สถิติทดสอบ (Independent Sample : t – test)

2.2 จำแนกตาม อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA : F – test)

3. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามแบบปลายเปิด ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาจัดกลุ่มแล้วแจกแจงความถี่และนำเสนอโดยการเขียนเชิงพรรณนา